

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

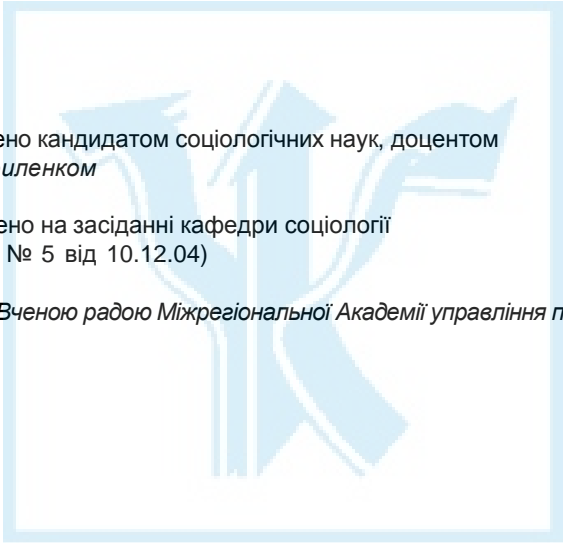
**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни**

“СОЦІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ”

(для бакалаврів, спеціалістів)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено кандидатом соціологічних наук, доцентом
О. М. Кириленком

Затверджено на засіданні кафедри соціології
(протокол № 5 від 10.12.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Кириленко О. М. Навчальна програма дисципліни “Соціологія організації та управління” (для бакалаврів, спеціалістів). — К.: МАУП, 2005. — 39 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Соціологія організації та управління”, питання для самоконтролю, теми контрольних робіт, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вивчення соціології організацій та управління є опанування студентами теоретичних основ аналізу функціонування соціальних організацій та управління ними, технологій інформаційно-аналітичного забезпечення розвитку організацій в сучасних умовах.

Завданнями дисципліни:

- надання студентам сучасних наукових уявлень про розвиток соціальних організацій та управління ними — структуру, функції, проблеми розвитку в умовах НТП і глобалізації, специфіку організаційного розвитку в умовах перехідної економіки;
- засвоєння основних понять соціології організації та управління: керуюча і керована підсистеми організації; організаційна поведінка; організаційна культура; ефективність управління розвитком організацій; життєвий цикл організацій; централізація та децентралізація; довіра в організаціях; організаційні комунікації; прийняття управлінських рішень; планування, організація, мотивація, контроль, стиль і методи управління; управлінські ролі; організаційна патологія; реорганізація; організаційні зміни; управління змінами, кризами, ризиками, конфліктами; економічні, політичні, освітні, культурні, громадські організації; автоматизація, комп'ютеризація, інформатизація, медіатизація; мережні, віртуальні, інтелектуальні організації;
- формування вмień і навичок використання методів соціологічного збирання інформації з проблем розвитку організацій та управління; комплексної діагностики організаційних проблем і розробки соціальних технологій підвищення ефективності управління; забезпечення сталого позитивного організаційного розвитку.

Змістовними частинами навчальної програми є три розділи: “Загальний аналіз соціальних організацій і соціального управління як об’єкта соціологічних досліджень”; “Основні рівні аналізу соціальних організацій”; “Технології соціологічних досліджень проблем розвитку організацій та управління”.

Засвоєння знань з дисципліни “Соціологія організації та управління” може бути ефективним у контексті вивчення таких предметів, як теорія соціального управління, політологія, політична соціологія, правознавство, статистика, менеджмент, менеджмент персоналу, психологія менеджменту, маркетинг, економічна соціологія, соціологія ринку, соціологія реклами, соціологія праці, соціологія комунікацій, соціальна психологія, культурологія, теорія вимірювання та інформатика.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“СОЦІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УПРАВЛІННЯ”

№ пор.	Назва розділу і теми
	<i>I. Загальний аналіз соціальних організацій і соціального управління як об'єкти соціологічного аналізу</i>
1	Соціологія організації та управління як спеціальний напрям соціології
2	Соціальна організація і соціальне управління: від примітивних спільнот до сучасних корпорацій та глобальної системи
3	Соціальні організації та соціальна структура суспільства
4	Класичні організації як цільові, формалізовані соціальні групи: визначення, форми, функції
5	Життєвий цикл організації. Комунікації і процес розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень. Організаційна культура
6	Структура і функціонування соціальних організацій. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації
7	Управління як результат суспільного розподілу праці (специфічна форма професійної діяльності) і соціальний процес. Влада і лідерство
8	Функції, принципи, методи, форми управління.
9	Централізація та децентралізація в процесі організаційного розвитку
9	Ефективність організації та управління: критерії визначення та оцінки. Рівні ефективності та фактори її підвищення
10	Організаційна поведінка: індивідуальні і групові аспекти. Управління персоналом
11	Управління ризиками, стресами, конфліктами та змінами, в сучасних соціальних організаціях
12	Організаційний розвиток: аналіз, прогнозування, проектування, технології втручання та ефективного контролю
13	Процес адаптації організацій до ринкового механізму функціонування
14	Перспективні напрями розвитку. Основні форми та властивості організацій майбутнього
	<i>II. Основні рівні соціологічного аналізу соціальних організацій і соціального управління</i>
15	Планетарне співтовариство. Національні системи як форми соціальної організації. Територіальні та етнічні спільноти
16	Соціальні інститути як соціальні організації. Соціальні інститути влади і власності. Елітарні групи як специфічна форма організації
17	Політична система як керуюча система суспільства і специфічна форма соціальної організації
18	Державне управління: зміст, функції, проблеми ефективності
19	Економічні організації: визначення, форми, соціальні функції

20	Культурні, наукові, освітні, мас-медійні організації: соціальні функції і тенденції розвитку
21	Громадські організації: визначення, форми, соціальні функції
22	Ринок як механізм, система, соціальна мегаорганізація
23	Сучасні моделі управління національними системами
24	Латентні організації і форми управління. Тіньовий сектор економіки та суспільного життя. Криміналізація і декриміналізація як проблема соціального управління
25	Проблеми соціальної ефективності організацій та процесів управління в українському суспільстві на сучасному етапі
26	Суперечності і проблеми розвитку соціальних організацій в процесі глобалізації та умовах інтенсивних соціальних змін
27	Демократизація, гуманізація як цінності та вектори розвитку управління соціальними організаціями
	<i>III. Технології соціологічних досліджень проблем розвитку організацій та управління</i>
28	Методологія, методи та техніка соціологічних досліджень проблем організаційного розвитку
29	Соціологічна компонента розвитку інформаційно-аналітичної бази організаційної діагностики, розробки та прийняття управлінських рішень
30	Соціоінженерні основи діяльності соціолога в сучасних організаціях

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“СОЦІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УПРАВЛІННЯ”

Розділ I. Загальний аналіз соціальних організацій і соціального управління як об’єкта соціологічного аналізу

Тема 1. Соціологія організації та управління як спеціальний напрям соціології

Предмет соціології організації та управління. Функції соціології організації та управління.

Основні етапи розвитку соціології організацій та управління в зарубіжних країнах та Україні.

Основні напрями і школи теорії управління.

Теоретичні та емпіричні методи дослідження проблем організаційної поведінки. Соціальна діагностика, соціальне консультування та комплексне втручання у процес організаційного розвитку.

Міжпредметні зв'язки соціології організації та управління. Менеджмент як теорія, мистецтво та практика управління економічними організаціями. Основні напрями сучасного менеджменту: стратегічний, виробничий, операційний, кадровий, мотиваційний, фінансовий, інноваційний, ризику, антикризисний, маркетинговий, рекламний, консалтинговий, корпоративний та ін.

Теорія держави і права, політологія як наука про політичне і державне управління. Політичний менеджмент, політичний маркетинг і публік рилейшнз у сучасному суспільстві.

Психологія менеджменту. Соціологія організації та управління як інтегративний напрям наукового аналізу організаційного розвитку та організаційної поведінки.

Література [5; 17; 19; 32; 34; 42; 43; 52; 98]

Тема 2. Соціальна організація і соціальне управління: від примітивних спільнот до сучасних корпорацій та глобальної системи

Визначення понять соціальна організація та соціальне управління. Взаємозв'язок управління і процесу розвитку організованих колективних форм діяльності людей. Формальні та неформальні організації. Великі, середні та малі організації.

Організації та управління в доіндустріальному, індустріальному та постіндустріальному суспільствах: загальне і специфічне.

Управлінські революції: зміст, періодизація, причини і наслідки.

Тенденції розвитку сучасних соціальних організацій в контексті інформаційно-комп'ютерної революції та глобалізації.

Література [1; 20; 21; 25; 75; 82; 84; 87; 94; 101; 107; 110; 127]

Тема 3. Соціальні організації та соціальна структура суспільства

Соціальні організації як складова соціальної структури суспільства.

Соціальні організації в інституціональній структурі сучасного суспільства. Розподіл суспільної праці, організаційна та інституціональна поведінка.

Соціальна стратифікація як нерівний розподіл соціокультурних ресурсів і влади між людьми, соціальними групами, соціальними організаціями. Система факторів, що обумовлюють нерівний доступ членів суспільства до цінностей культури. Загальне і специфічне в ієрархії соціальних систем і соціальних організацій. Специфіка соціального управління на макро-, мезо- і мікрорівнях.

Управлінська діяльність як професія: визначення, ролі, функції, соціальні рівні прояву. Культура управління та самоменеджмент.

Література [37; 43; 52; 62; 74; 76; 104]

Тема 4. Класичні організації як цільові, формалізовані соціальні групи: визначення, форми, функції

Критерії класифікації організацій: соціальна місія, мета, результат, розмір, форма власності, термін існування, рівень формалізації та структурованості, рівень динаміки розвитку, соціальна ефективність і конкурентна спроможність як перспектива розвитку організації.

Організації економічного спрямування (виробництво продуктів харчування, предметів споживання; засобів виробництва, матеріалів; будівництво; транспорт, зв'язок; обслуговування та ін.).

Політичні організації (державні структури і заклади, політичні партії, громадсько-політичні об'єднання та організації).

Наукові, освітні та культурні організації. Засоби масової комунікації та інформації.

Ідеологічні та релігійні організації. Громадські організації.

Література [2; 17; 19–22; 32; 56; 62; 86; 98]

Тема 5. Життєвий цикл організації. Комунікації і процес розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень. Організаційна культура

Основні етапи розвитку організації. Особливості стадій створення, активного розвитку, старіння організацій. Фактори стагнації та занепаду організаційного розвитку. Реорганізація як втручання в розвиток організації з метою її оновлення, підвищення її соціальної ефективності.

Комунікативні процеси в організаціях: зміст, структура і форми. Прямі та зворотні комунікації в організаціях. Горизонтальні та діагональні комунікації. Бар'єри ефективних комунікацій. Шуми комунікацій. Технології оптимізації комунікативних процесів.

Процес прийняття управлінських рішень: сутність і зміст. Класифікація управлінських рішень. Алгоритм прийняття управлінських рішень як поетапність збору інформації щодо управлінської проблеми, аналізу її факторів, моделювання варіантів рішення, вибір, прийняття, методи і технології.

Організаційна культура: визначення, ознаки, проблеми формування і підвищення. Домінуючі культури та субкультури в організаційному розвитку. Сильна та слабка культура організації. Засоби збереження та передачі цінностей організаційної культури. Зміни культури організації.

Культурні відмінності. Культурна травма як процес культурної адаптації людини; організаційна поведінка.

Література [17; 18; 29; 33; 41; 52; 56; 62; 66; 98]

Тема 6. Структура і функціонування соціальних організацій. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації

Керуюча та керована підсистеми організації. Вища, середня та нижча ланки керованої системи. Типологія організаційних структур управління: лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізіональна, матрична, змішана форми.

Основні елементи внутрішнього середовища організації: програми розвитку (цілі та завдання), персонал, інформація, техніка та технології, матеріали, сировина.

Зовнішнє середовище організації: конкуренти, споживачі, постачальники, посередники, державні структури та фіскальні механізми, науково-дослідні організації та ін. Система соціокультурних факторів розвитку організації.

Тенденції розвитку організаційних структур в умовах НТП та глобалізації. Зміни організаційних структур від механістичної до органічної побудови.

Література [17; 18; 29; 33; 41; 52; 56; 62; 66; 74; 98]

Тема 7. Управління як результат суспільного розподілу праці (специфічна форма професійної діяльності) і соціальний процес. Влада і лідерство

Управління як професійна діяльність: специфіка, зміст, функції, форми. Управлінські ролі. Соціально-психологічні та соціокультурні фактори добору та ротації управлінських кадрів. Основні компоненти ефективного лідерства: якості лідера, стиль лідерства, ситуаційні фактори, якості членів групи, організації. Якості ефективного лідера: інтелект, цілеспрямованість, впевненість, емпатія (чутливість), гнучкість, амбіційність, оптимізм, комунікабельність, порядність. Культура і мистецтво ефективної управлінської діяльності.

Влада та повноваження. Форми влади. Міжособистісна влада: легітимна, заохочувальна, примусова, експертна, референтна. Потреба у владі. Структурна та ситуаційна влада. Інформаційна влада та її роль у прийнятті управлінських рішень.

Влада, політика, етика. Лідерство: теорії, моделі, ефективність. Гендерний аналіз лідерства в організаціях. Жіноче лідерство у сферах менеджменту, політики та культури: проблеми становлення і перспективи розвитку.

Література [9; 16; 18–20; 22; 26; 34; 36; 105; 118; 119]

**Тема 8. Функції, принципи, методи, стилі управління.
Централізація та децентралізація в процесі
організаційного розвитку**

Планування як функція управління. Прогнозування. Стратегічне, тактичне та операційне планування: роль, загальне і специфічне.

Організація як функція управління. Створення організації. Організаційне забезпечення організаційного розвитку: розподіл функцій і повноважень, регулювання та координація роботи персоналу. Реорганізація як перерозподіл ресурсів, функцій, повноважень і відповідальності з метою підвищення ефективності та конкурентоспроможності організації.

Мотивація як функція управління. Потреби людини як основа аналізу мотивації організаційної поведінки. Внутрішня та зовнішня мотивація. Стимулювання інтересу до праці та професійної активності: матеріальна та моральна форми. Теорії мотивації. Змістовні теорії мотивації. Ієрархія потреб А. Маслоу. Теорія Альдерфера. Двофакторна теорія Герцберга. Теорія потреб Макклеланда. Процесуальні теорії мотивації: навчання, підкріплення, очікування, справедливості, теорія висування цілей.

Контроль як функція управління. Початковий, поточний та заключний контроль. Управлінський контроль і самоконтроль.

Економічні, адміністративно-правові, соціально-психологічні методи управління.

Авторитарний, ліберальний, популістський і демократичний стилі управління.

Централізація і децентралізація в процесі організаційного розвитку.

Література [2; 3; 13; 17; 18; 20; 29;
33; 46; 52; 56; 62; 84; 87]

Тема 9. Ефективність організації та управління: критерії визначення та оцінки. Рівні ефективності та фактори її підвищення

Критерії організаційної ефективності.

Індивідуальна, групова та організаційна ефективність.

Часові характеристики ефективності: довгострокова (виживання), середньострокова (конкурентоспроможність, розвиток), короткострокова (продуктивність, якість, гнучкість, задоволення) форми.

Причини недостатнього рівня організаційної ефективності та фактори її підвищення.

Діагностика та контроль організаційної ефективності. Соціологічний аналіз організаційних патологій як факторів організаційної неефективності.

Література [2; 3; 13; 17; 18; 20; 22; 29; 33; 46; 52; 56; 69; 84; 98; 105]

Тема 10. Організаційна поведінка: індивідуальні і групові аспекти. Управління персоналом

Індивідуальні відмінності та мотивація.

Оцінка, винагорода та модифікація поведінки.

Перевантаження та стреси: форми, фактори, технології компенсації і профілактики.

Групова поведінка: типи, фактори, стадії розвитку, форми групової взаємозалежності.

Добір, управління персоналом. Соціалізація, кар'єра та організаційний розвиток.

Література [2; 3; 13; 17; 18; 20; 29; 33; 62; 83; 84; 87; 101; 103]

Тема 11. Управління ризиками, стресами, конфліктами та змінами в сучасних соціальних організаціях

Класифікація та фактори ризиків організаційного розвитку. Управління ризиками організаційного розвитку.

Стрес як індивідуальна і групова реакція на кризи організаційного розвитку. Діагностика, компенсація і профілактика стресів в організаціях.

Конфлікти в організаціях: форми, рівні, фактори, етапи розвитку. Технології управління організаційними конфліктами. Зміна цілей. Збільшення доступу до ресурсів. Відхилення від конфлікту. Компроміс. Заміна людського та структурного фактора. Ідентифікація загального “ворога”. Переговори як основа вирішення конфліктів. Стимулювання комунікацій, конкуренції, організаційних змін.

Зміни в організаціях як фактор їх розвитку: форми, суб'єкти, наслідки, методи управління. Втручання в організаційний розвиток з метою підвищення його ефективності.

Література [7; 17; 18; 29; 43; 46; 49; 52; 53; 55; 56; 83]

Тема 12. Організаційний розвиток: аналіз, прогнозування, проектування, технології втручання та ефективного контролю

Соціальна діагностика: мета, форми, методи. Прогнозування як основа превентивного управління.

Проектування моделей організаційного розвитку як основа стратегічного планування, довгострокової організаційної ефективності, оптимального та адекватного управлінського контролю.

Комплексне втручання в процес розвитку організації як на-вмисне перетворення цілей, завдань і структур організаційного розвитку.

Література [3; 10; 17; 18; 20; 22; 24; 38; 41; 43; 47; 56; 60; 62; 69; 74; 78]

Тема 13. Процес адаптації організацій до ринкового механізму функціонування

Багатоукладність, динамічність, конкурентність як ознаки сучасного ринкового механізму.

Форми власності та специфіка організаційного управління. Організаційно-правові форми економічної діяльності. Комерційні організації. Некомерційні організації. Об'єднання юридичних осіб.

Тенденції організаційних змін в умовах трансформації ринкових відносин в Україні на сучасному етапі. Поширення акціонерних товариств. Організація державних підприємств. Взаємодія держави та підприємств. Сучасні форми державного регулювання економічного розвитку.

Корпоративні організації. Фінансово-промислові групи. Транснаціональні компанії. Міжнародні спільні підприємства.

Література [7; 13; 18; 22; 27; 29; 34; 42; 46; 56; 62; 73; 80]

Тема 14. Перспективні напрями розвитку. Основні форми та властивості організацій майбутнього

Науково-технічний прогрес, глобалізація як фактори організаційного розвитку.

Інформаційно-бюрократичні кризи, шляхи їх подолання на основі досягнень НТП.

Еволюція апарату управління та методи його роботи. Інформаційно-комп'ютерні технології та організація електронного офісу.

Основні тенденції сучасних організаційних змін. Децентралізація, диверсифікація, нововведення, дебіюрократизація та креатизація організаційного розвитку. Розвиток інтегрованих операційних систем. Розвиток організаційних структур. Розвиток систем управління якістю. Розвиток систем стимулювання. Стабілізація складу працівників. Включення персоналу в процеси управління.

Вимоги до управління сучасними організаціями. Прогнозування. Інтеграція функцій. Глобалізація та поширення інформаційних технологій. Орієнтація на акціонера. Гнучкість та адаптивність. Провідна роль клієнта і споживача. Скорочення часу розробки та виходу продукції. Посилення інноваційності та підприємницької активності.

Основні властивості організацій майбутнього. Використання команд для вирішення проблем. Висока організаційна гнучкість. Висока конкурентоспроможність. Прагнення до диверсифікації. Культ індивідуума. Множинність форм організацій.

Література [3; 7; 18; 52; 56; 62; 86; 107]

Розділ II. Основні рівні соціологічного аналізу соціальних організацій і соціального управління

Тема 15. Планетарне співтовариство. Національні системи як форми соціальної організації. Територіальні та етнічні спільноти

Макрорівень аналізу організаційного розвитку: планетарна, континентальні, національні соціальні системи як організаційні утворення.

Глобальні проблеми розвитку планетарного співтовариства: загроза ядерної війни, політичний тероризм, бідність, соціальна нерівність і несправедливість, екологія, соціальне та індивідуальне здоров'я.

ООН, міжнародні організації, органи влади міжнародних союзів як керуючі структури макросоціальних організацій.

Територіальні та етнічні спільноти як специфічні соціальні організації. Сільські поселення, міста, великі міста. Домогосподарства. Роль і функції місцевого управління та самоврядування.

Урбанізація як тенденція розвитку територіально-етнічних структур: зміст, наслідки, перспективи.

Література [15; 18; 19; 21; 28; 34; 64; 68; 88; 96; 98; 99; 104; 116; 182]

Тема 16. Соціальні інститути як соціальні організації. Соціальні інститути влади і власності. Елітарні групи як специфічна форма організації

Інституціональна структура сучасних суспільств.

Соціальні інститути як мета. Колективні утворення: форми, структура, функції. Інститути влади і власності в системі со-

ціального управління, суспільного розподілу праці. Економічні, політичні та культурні інститути суспільства. Інститути соціалізації, комунікацій. Конвенціональні та церемоніальні інститути.

Інститути лідерства в сучасному суспільстві. Еліти як організовані групи та субкультури.

Нормотворча, еталонна, референтна, управлінська, контролююча функції елітарних груп у сучасному суспільстві.

Проблема дисфункціональності розвитку соціальних інститутів як прояв недостатнього рівня їх соціальної ефективності.

Література [11; 12; 15; 18; 19; 21; 30; 34; 37; 45; 50; 59; 81; 82; 88; 104]

Тема 17. Політична система як керуюча система суспільства і специфічна форма соціальної організації

Держава, політичні партії, громадсько-політичні об'єднання та політичне лідерство як елементи політичної системи сучасного суспільства. Типологізація політико-партійних систем, політичних режимів, форм державного устрою.

Бюрократія як соціальний клас і специфічна організація. Соціальні функції бюрократії. Проблеми та перспективи розвитку бюрократії.

Державна служба і державні службовці: правовий статус, функції, проблеми ефективності.

Становлення професійного політичного класу, правової держави та громадянського суспільства як прогресивна перспектива вдосконалення управління суспільним розвитком.

Виборча демократія. Менеджмент виборчих і правлячих команд.

Література [5; 6; 14; 15; 25; 28; 30; 45; 51; 70; 72; 95; 97]

Тема 18. Державне управління: зміст, функції, проблеми ефективності

Державна влада як складова державно-владного механізму. Адміністративний аспект державного управління. Об'єкти уп-

равлінської діяльності виконавчої влади. Державні установи та підприємства як держбюджетні організації.

Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Поняття й види функцій державного управління. Функціональна структура державного управління. Забезпечення законності в державному управлінні. Дисципліна і відповідальність у забезпеченні законності. Відповідальність державних службовців.

Поняття та види контролю в державному управлінні. Громадський контроль.

Загальна соціальна ефективність державного управління. Ефективність організації і функціонування суб'єктів державного управління. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади.

Проблеми розвитку державного сектору економіки, соціального обслуговування, освіти і культури в українському суспільстві.

Література [5; 6; 14; 15; 25; 28; 30; 45; 51; 70; 72; 95; 97; 105]

Тема 19. Економічні організації: визначення, форми, соціальні функції

Інститути власності, фінансів, виробництва, розподілу, обміну та споживання як елементи економічної системи сучасного суспільства. Ринок як механізм регуляції економічного розвитку. Типологізація економічних організацій.

Великі, середні та малі економічні підприємства та організації: ринковий механізм і державне регулювання їх розвитком і взаємодією.

Економічна інтеграція в контексті глобалізації: тенденції, проблеми, перспективи.

Література [19; 62; 74; 88; 111; 124; 139]

Тема 20. Культурні, наукові, освітні, мас-медійні організації: соціальні функції і тенденції розвитку

Визначення специфіки соціальних функцій культурних, науково-освітніх і мас-медійних організацій. Наука як виробнича сила та соціальний інститут.

Інформаційне, постіндустріальне суспільство, інформаційно-комп'ютерна революція.

Комп'ютеризація, інформатизація, медіатизація соціального простору. Розвиток віртуальної культури як складової загальної культури сучасного і майбутнього суспільства.

Соціальні наслідки інформаційно-комп'ютерної революції. Соціальні проблеми і перспективи управління процесами розвитку інформаційного постіндустріального суспільства.

Література [19; 39; 40; 45; 56; 63; 66; 77; 95]

Тема 21. Громадські організації: визначення, форми, соціальні функції

Громадські організації як третій сектор суспільного розвитку. Інститут громадянського суспільства і форма суспільної самоорганізації.

Громадські організації як механізм представництва і групи тиску в процесі вирішення проблем певних соціальних груп (груп інтересів).

Проблеми розвитку третього сектору та громадянського суспільства в Україні. Волонтерський рух у світі та в Україні.

Література [5; 6; 14; 15; 25; 28; 30; 45; 51; 70; 72; 95; 97]

Тема 22. Ринок як механізм, система, соціальна мегаорганізація

Ринок як механізм взаємодії та обміну соціокультурними ресурсами і цінностями між їх виробниками, посередниками та споживачами. Локальні та регіональні ринки.

Ринок як інституціональна система сучасного суспільства.

Глобальний і національні ринки. Ринок як мегаорганізація: функції, перспективи розвитку.

Література [2; 8; 17; 18; 19; 27; 42; 44]

Тема 23. Сучасні моделі управління національними системами

Державний, громадський і приватний (комерційний) сектори в управлінні розвитком сучасного суспільства.

Ліберально-капіталістична, соціал-демократична (соціальна), авторитарна, тоталітарна моделі державного регулювання соціальним розвитком: сутність, недоліки, переваги. Державне регулювання, державний сектор економіки в розвитку сучасних суспільств.

Теорія і практика наукового гуманізму як ідеологічна основа розвитку сучасних суспільств і людства. Міжнародне гуманітарне право. Проблеми сталого розвитку суспільства. Індекс розвитку людського фактора як основа компаративного аналізу розвитку країн—членів світового співтовариства.

Література [5; 6; 14; 15; 25; 28; 30; 45; 51; 62; 64; 70; 72; 97; 99; 105]

Тема 24. Латентні організації і форми управління. Тіньовий сектор економіки та суспільного життя. Криміналізація і декриміналізація як проблема соціального управління

Латентні організації в сучасних суспільствах: визначення, функції, форми.

Тіньовий сектор у процесах економічного та соціального виробництва, розподілу, обміну та споживання.

Криміналізація економічних і політичних структур в умовах суспільної трансформації. Корупція в сучасному суспільстві. Проблеми боротьби з корупцією в українському суспільстві.

Декриміналізація, зменшення тіньового сектору економіки як проблема соціального управління.

Література [7; 12; 15; 51; 59; 68; 81; 82; 99; 176]

Тема 25. Проблеми соціальної ефективності організацій та процесів управління в українському суспільстві на сучасному етапі

Теоретичні та технологічні аспекти аналізу соціальної ефективності організаційного розвитку в сучасних умовах.

Ідеологічна, політична, бюрократична та управлінська криза в Україні.

Псевдоменеджмент як результат моральної та професійної деградації представників керівної ланки організаційних систем.

Організаційні патології: визначення, форми, технології діагностики та оздоровлення.

Роль стратегічного та інноваційного менеджменту, ризик-менеджменту, консалтингу, кризис-менеджменту в процесах підвищення організаційної ефективності.

Теорія органічного менеджменту І. Каганця. Team-building як побудова високоефективних команд.

Література [7; 18; 19; 22; 28; 36; 62; 67; 69; 74; 75; 85]

Тема 26. Суперечності і проблеми розвитку соціальних організацій в процесі глобалізації та умовах інтенсивних соціальних змін

Системно-функціональні і структурні наслідки НТП для організацій і суспільства.

Економічні, політичні та культурні наслідки глобалізаційних процесів.

Посилення економічної нерівності, соціальної несправедливості у світовому просторі: “золотий мільярд”, фінансовий інтернаціонал, культурна імперія США, депопуляція, руйнація природного середовища та інше як об’єкти соціологічного аналізу та соціального управління.

Взаємодоповнення глобалізації та глокалізації, необхідність посилення національної і глобальної форм безпеки. Побудова правової, соціальної держави і розвиток громадянського суспільства. Оптимізація процесів споживання та виробництва, впровадження принципів соціальної справедливості як тенденції і

основа сталого соціального розвитку сучасних суспільств, підвищення ефективності соціального управління.

Література [7; 8; 18; 34; 36; 45; 64; 68; 77; 88; 96; 99; 116; 182]

Тема 27. Демократизація, гуманізація як цінності та вектори розвитку управління соціальними організаціями

Демократизація суспільних відносин: зміст, форми, методи, технології, перспективи.

Ідеологія, теорія і практика наукового гуманізму: оптимізація та гармонізація процесів взаємодії елементів систем “суспільство—природа—космос”, “людина—техніка—технологія—виробництво—наука—суспільство—природа”, “індивідуальна людина—соціальна група—соціальна організація—соціальний інститут—суспільна система—планетарна система”.

Проблеми еволюційних і революційних змін у системі соціального управління. Нормотворчість, законотворчість як основа інституалізації (виробництва, селекції-відбору) культурних інновацій. Управління якістю.

Довіра як новий інститут організаційного розвитку.

Література [18; 34; 36; 45; 62; 64; 68; 77; 88; 96; 99; 116; 182]

Розділ III. Технології соціологічних досліджень проблем розвитку організацій та управління

Тема 28. Методологія, методи та техніка соціологічних досліджень проблем організаційного розвитку

Пошук, визначення та інтерпретація оптимальних моделей організаційної поведінки та управлінської діяльності як основа наукової ідентифікації.

Технології соціологічних досліджень в організаційній діагностиці: можливості та обмеження.

Метод опитування. Анкетування та інтерв'ю. Масове та експертне опитування. Метод експертних оцінок.

Метод спостереження. Метод аналізу документів. Метод фокус-груп. Соціометрія. Біографічний метод. Метод кейс-стади. Метод глибинного інтерв'ю.

Соціологічні моніторинги у сфері управління організаційним розвитком.

Література [4; 6; 14; 19; 21; 37; 39; 43; 47; 51; 58; 65; 70; 78; 89–91; 94; 96; 98; 108; 124]

Тема 29. Соціологічна компонента розвитку інформаційно-аналітичної бази організаційної діагностики, розробки та прийняття управлінських рішень

Інформаційно-аналітична основа розвитку сучасних організацій як синтез статистичних, економічних, маркетингових, нормативно-правових, соціологічних, соціально-психологічних, медичних методів збирання та аналізу інформації щодо організаційного розвитку.

Комплексна діагностика проблем організаційного життя як основа якісного консультування щодо цілей і технологій втручання в його розвиток.

Література [4; 6; 14; 19; 21; 39; 43; 47; 51; 58; 65; 70; 78; 89–91; 94; 96; 98; 108; 124]

Тема 30. Соціоінженерні основи діяльності соціолога в сучасних організаціях

Соціолог у процесах пошуку, моделювання, обґрунтування та реалізації правильних управлінських рішень.

Оцінка необхідності, глибини, засобів і результатів втручання в організаційний розвиток. Соціальний експеримент як оптимізація вибору технологій втручання.

Специфіка технологій втручання у формальні та неформальні структури організації.

Проектування та перепроєктування робіт як метод організаційних трансформацій.

Комбіновані втручання в організаційний розвиток.

Метод всебічного організаційного розвитку як тотальне управління якістю.

Перспективи розвитку теорії і практики соціології організації та управління.

Література [4; 6; 14; 19; 21; 39; 43; 47; 51; 58; 65; 70; 78; 89–91; 94; 96; 98; 108; 124]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет соціології організації та управління.
2. Функції соціології організації та управління.
3. Основні напрями теорії організації та управління.
4. Теоретичні та емпіричні методи дослідження проблем організаційної поведінки.
5. Соціальна діагностика, соціальне консультування та комплексне втручання в процес організаційного розвитку.
6. Міжпредметні зв'язки соціології організації та управління.
7. Роль і місце управління в процесі розвитку організованих форм діяльності людей.
8. Тенденції розвитку сучасних соціальних організацій в контексті інформаційно-комп'ютерної революції та глобалізації.
9. Соціальні організації як складова соціальної структури суспільства.
10. Управлінська діяльність як професія: визначення, функції, соціальні рівні.
11. Специфіка соціального управління на макро-, мезо- та мікрорівнях.
12. Критерії класифікації організацій: функція-результат, розмір, термін існування, формалізація, структурованість, форма власності, ефективність, конкурентоспроможність.
13. Організації економічного спрямування (виробництво, будівництво, транспорт, зв'язок, обслуговування, торгівля тощо).
14. Політичні організації (державні структури і заклади, політичні партії, громадсько-політичні об'єднання та організації).

15. Науково-дослідні та культурно-освітні організації.
16. Засоби масової комунікації та інформаційних комунікацій як організації.
17. Громадські організації. Ідеологічні та релігійні організації.
18. Життєвий цикл організації. Основні етапи розвитку організації.
19. Комунікативні процеси в організаціях: зміст, форми, шляхи оптимізації.
20. Процес прийняття управлінських рішень: етапи, класифікація, методи і технології.
21. Організаційна культура: визначення, ознаки, структура, проблеми формування і піднесення.
22. Керуюча та керована підсистеми організації. Нижча, середня та вища ланки управління.
23. Основні елементи внутрішнього середовища організації (цілі та завдання, персонал, інформація, матеріали, техніка та технології).
24. Зовнішнє середовище організації. Система соціокультурних факторів розвитку організації.
25. Основні види управлінських структур організації.
26. Управлінська діяльність як професійна: специфіка, зміст, функції, форми.
27. Влада та повноваження. Форми влади.
28. Лідерство: теорії, моделі, ефективність.
29. Планування, організація, мотивація та контроль як функції управління.
30. Економічні, адміністративно-правові, соціально-психологічні методи управління.
31. Авторитарний, ліберальний, популістський і демократичний стилі управління.
32. Централізація та децентралізація в процесі організаційного розвитку.
33. Критерії ефективності організаційної поведінки та управлінської діяльності.
34. Індивідуальна, групова та організаційна ефективність.
35. Довгострокова, середньострокова, короткострокова форми ефективності організацій.

36. Діагностика та контроль організаційної ефективності. Причини та фактори низького рівня ефективності організацій та управління.
37. Індивідуальні відмінності та мотивація організаційної поведінки.
38. Оцінка, винагорода та модифікація поведінки персоналу організацій.
39. Групова поведінка: типи, фактори, стадії розвитку, форми групової взаємозалежності.
40. Управління персоналом. Соціалізація, професійна кар'єра.
41. Ризики організаційного розвитку: форми, причини розвитку, технології управління.
42. Стрес як індивідуальна і групова реакція на кризи організаційного розвитку.
43. Конфлікти в організаціях: форми, рівні, фактори, етапи розвитку, технології вирішення.
44. Зміни в організаціях як фактор їх розвитку: форми, суб'єкти, наслідки, методи управління.
45. Проектування моделей організаційного розвитку як основа стратегічного планування, довгострокової організаційної ефективності та оптимального й адекватного управлінського контролю.
46. Організаційне втручання як цілеспрямоване перетворення організаційного розвитку.
47. Багатоукладність, динамічність, конкуренція як ознаки сучасної ринкової економіки.
48. Форми власності та специфіка організаційного управління.
49. Тенденції організаційних змін в умовах трансформації ринкових відносин в Україні на сучасному етапі.
50. Інформаційно-бюрократичні кризи, шляхи їх подолання на основі досягнень НТП.
51. Еволюція апарату управління і методів його роботи. Інформаційно-комп'ютерні технології та організація електронного офісу.
52. Основні тенденції сучасних організаційних змін.
53. Основні властивості організацій майбутнього.
54. Глобальні проблеми розвитку планетарного співтовариства.

55. ООН, міжнародні організації, органи влади міжнародних союзів в системі управління національним і глобальним розвитком.
56. Урбанізація як тенденція розвитку територіально-етнічних структур: зміст, наслідки, перспективи.
57. Соціальні інститути як мета. Колективні утворення: типи, структура, функції.
58. Інститути влади і власності в системі соціального управління, суспільного розподілу праці. Інститути лідерства та еліта як організовані групи та субкультура.
59. Нормотворча, еталонна, референтна, управлінська, контролююча функції елітарних груп у сучасному суспільстві.
60. Проблема дисфункціональності розвитку соціальних інститутів як прояв недостатнього рівня їх соціальної ефективності.
61. Держава, політичні партії, громадсько-політичні об'єднання та політичне лідерство як елементи політичної системи сучасного суспільства.
62. Бюрократія як соціальний клас і специфічна організація: функції, проблеми, перспективи.
63. Державна служба і державні службовці: правовий статус, функції, проблеми ефективності.
64. Становлення професійного політичного класу, правової держави та громадянського суспільства як перспектива вдосконалення управління суспільним розвитком.
65. Виборча демократія. Менеджмент виборчих і правлячих команд.
66. Економічні організації: визначення, форми, соціальні функції.
67. Ринок як механізм регуляції економічного розвитку.
68. Культурні, науково-освітні та мас-медійні організації: специфіка соціального функціонування.
69. Інформаційне постіндустріальне суспільство, інформаційно-комп'ютерна революція.
70. Комп'ютеризація, інформатизація, медіатизація соціального простору.

71. Громадські організації як механізм представництва і групи тиску в процесі вирішення проблем певних соціальних груп (груп інтересів).
72. Ринок як інституціональна система сучасного суспільства.
73. Глобальний та національні ринки. Ринок як мегаорганізація: функції, перспективи розвитку.
74. Державний, громадський і приватний (комерційний) сектори в управлінні розвитком сучасного суспільства.
75. Ліберально-капіталістична, соціал-демократична (соціальна), авторитарна, тоталітарна моделі державного регулювання соціальним розвитком: сутність, недоліки, переваги.
76. Декриміналізація, легітимізація та легалізація соціальних процесів як проблема соціального управління.
77. Політична та бюрократична криза в Україні.
78. Організаційні патології: визначення, форми, технології діагностики та оздоровлення.
79. Суперечність і проблеми розвитку соціальних організацій в процесі глобалізації та в умовах інтенсивних соціальних змін.
80. Системно-функціональні і структурні наслідки НТП для організацій та суспільства.
81. Методологія, методи та техніка соціологічних досліджень проблем організаційного розвитку.
82. Технології соціологічних досліджень в організаційній діагностиці: можливості та обмеження.
83. Соціологічні моніторинги у сфері управління організаційним розвитком.
84. Соціологічна компонента розвитку інформаційно-аналітичної бази організаційної діагностики, розробки та прийняття управлінських рішень.
85. Інформаційно-аналітична основа розвитку сучасних організацій як синтез наукових методів збирання, аналізу соціальної інформації та прикладного їх застосування.
86. Комплексна діагностика проблем організаційного життя як основа якісного консультування щодо цілей та технологій втручання у його розвиток.

87. Соціоінженерні основи діяльності соціолога в сучасних організаціях.
88. Оцінка необхідності, глибини, засобів та оцінки результатів втручання в організаційний розвиток.
89. Специфіка технологій втручання у формальні та неформальні структури організації.
90. Перспективи розвитку теорії і практики соціології організації та управління.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Класичні організації як цільові, формалізовані соціальні групи: визначення, форми, функції.
2. Комунікації і процес розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень.

Варіант 2

1. Організаційна культура. Життєвий цикл організації.
2. Еволюція апарату управління та методів його роботи. Інформаційно-комп'ютерні технології та організація електронного офісу.

Варіант 3

1. Структура і функціонування соціальних організацій. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації.
2. Глобальні проблеми розвитку планетарного співтовариства.

Варіант 4

3. Функції, принципи, методи, форми управління.
4. Соціальні інститути як колективні утворення: типи, структура, функції.

Варіант 5

1. Централізація та децентралізація в процесі організаційного розвитку.
2. Управління змінами, стресами, ризиками та конфліктами в сучасних соціальних організаціях.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Акофф Р., Эмери Ф.* О целеустремленных системах. — М., 1974.
2. *Андрушків Б. М.* Основи менеджменту. — К., 1995.
3. *Ансофф И.* Стратегическое управление. — М., 1989.
4. *Баскаков А. Я., Туленков Н. В.* Методология научного исследования. — К., 2002.
5. *Бибик В. М.* Політичний маркетинг і політичний менеджмент. — К., 1996.
6. *Бибик В. М.* Менеджмент виборчої кампанії: ресурси, технології, маркетинг. — К., 2001.
7. *Бевзенко Л. Д.* Социальная самоорганизация. Синергетическая парадигма: возможности социальных интерпретаций.
8. *Белл Д.* Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования. — М., 1999.
9. *Богданов А. Л.* Всеобщая организационная наука: В 2 т. — М., 1989.
10. *Боумен К.* Основы стратегического менеджмента. — М., 1997.
11. *Быченков В. М.* Институты: сверхколлективные образования и безличные формы социальной субъективности. — М., 1996.
12. *Веблен Т.* Теория праздного класса. — М., 1984.
13. *Виссема Х.* Менеджмент в подразделениях фирмы. — М., 1996.
14. *Вишняк О.* Електоральна соціологія: історія, теорії, методи. — К., 2000.

15. *Власть*. Очерки современной политической философии Запада / Под ред. В. В. Мшвениерадзе. — М., 1989.
16. *Вудкок М., Френсис Д.* Раскрепощенный менеджер. — М., 1991.
17. *Герчикова И. Н.* Менеджмент: Учебник. — М., 1995.
18. *Гибсон Д., Иванцевич Д., Доннелли Д.* Организации. Поведение. Структура. Процессы. — М., 2000.
19. *Гидденс Э.* Социология. — М., 1999.
20. *Глущенко Е. В. и др.* Теория управления. — М., 1997.
21. *Головатий М. Ф.* Соціологія політики. — К., 2003.
22. *Гончаров В. В.* В поисках совершенства управления: Руководство для высшего управленческого персонала: В 2 т. — М., 1996.
23. *Гошко А.* Оцінка діяльності місцевих органів самоврядування. — К., 1998.
24. *Дейвисон М.* Многомерное планирование. — М., 1988.
25. *Державне управління: Навч. посіб.* / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко / За ред. А. Ф. Мельник. — К., 2003.
26. *Джонсон Р.* Системы и руководство. — М., 1991.
27. *Друкер П.* Рынок: как выйти в лидеры. Практика и принципы. — М., 1992.
28. *Иванов В. Н., Патрушев В. И.* Инновационные социальные технологии государственного и муниципального управления. — М., 2001.
29. *Иеннекенс Ж.* Менеджмент в условиях рыночной экономики. Теория и практика. — М., 1992.
30. *Избирательные технологи и избирательное искусство.* — М., 2001.
31. *Интерпретация и анализ данных в социологических исследованиях.* — М., 1987.
32. *Евенко Л. И.* Организация как система. Теория и практика американского менеджмента. — М., 1992.
33. *Завадский Й. С.* Менеджмент. — К., 1997.
34. *История менеджмента.* — М., 1997.
35. *Кабаченко Т. С.* Психология управления. — М., 1997.

36. *Каганець І.* Психологічні аспекти в менеджменті: типологія Юнга, соціоніка, психоінформатика. — К.; Тернопіль, 1997.
37. *Капитонов Э. А.* Социология XX века: история и технологии. — Ростов н/Д, 1996.
38. *Карлофф Б.* Деловая стратегия. — М., 1991.
39. *Карпова Ю. А.* Введение в социологию инноватики. — М., 2004.
40. *Коган В. З.* Человек в потоке информации. — Новосибирск, 1981.
41. *Колпаков В. М.* Теория и практика принятия управленческих решений. — К., 2000.
42. *Котлер Ф.* Маркетинговый менеджмент. — СПб., 1998.
43. *Кравченко А. И.* Прикладная социология и менеджмент. — М., 1994.
44. *Кофт М. Дж.* Сегментирование рынка. Пошаговое руководство по созданию прибыльного бизнеса. — СПб., 2001.
45. *Култыгин В. П.* Современные зарубежные социологические тенденции. — М., 2000.
46. *Кунц Г., О'Доннел С.* Управление. Системный и ситуационный анализ управленческих функций. — Т. 1–2. — М., 1981.
47. *Курбатов В. И., Курбатова О. В.* Социальное проектирование. — Ростов н/Д, 2001.
48. *Лисовский С. Ф.* Политическая реклама. — М., 2000.
49. *Лозниця В. С.* Психологія менеджменту. Теорія і практика. — К., 2001.
50. *Майерс Д.* Социальная психология. — СПб., 1997.
51. *Малкин Е., Сучков Е.* Основы избирательных технологий и партийного строительства. — М., 2003.
52. *Маллинс Л.* Менеджмент и организационное поведение. — Минск, 2003.
53. *Мастенбрук У.* Управление конфликтными ситуациями и развитие организаций. — М., 1996.
54. *Матвиенко В. Я.* Прогностика. Прогнозирование социальных и экономических процессов. — К., 2000.

55. *Менеджмент* человеческих ресурсов. — К., 1995.
56. *Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф.* Основы менеджмента. — М., 1994.
57. *Методы* и технологии мониторинга социальной сферы региона. — М., 1998.
58. *Методы* сбора информации в социологических исследованиях: В 2 кн. — М., 1990.
59. *Миллс Р.* Властвующая элита. — М., 1959.
60. *Мильнер Б. З.* Организация программно-целевого управления. — М., 1980.
61. *Мильнер Б. З.* Проблемы управления в современной Америке. — М., 1974.
62. *Мильнер Б. З.* Теория организаций. — М., 1998.
63. *Моль А.* Социодинамика культуры. — М., 1984.
64. *ООН і Україна: разом у нове тисячоліття.* — К., 2000.
65. *Основы* прикладной социологии: В 2 т. / Под ред. Ф. Э. Шельги, М. К. Горшкова. — М., 1985.
66. *Осовська Г. В.* Комунікації в менеджменті. — К., 2003.
67. *Оучи У.* Методы организации производства: японский и американский подходы / Науч. ред. Б. З. Мильнер, И. С. Олейник. — М., 1984.
68. *Печчеи А.* Человеческие качества. — М., 1980.
69. *Питерс Т., Уотермен Р.* В поисках эффективного управления: опыт лучших компаний. — М., 1986.
70. *Почепцов Г. Г.* Паблік рилейшнз. — К., 2000.
71. *Подшивалкина В. И.* Социальные технологи: проблемы методологии и практики. — Кишинев, 1997.
72. *Політичний* маркетинг та електоральні технології. — К., 2002.
73. *Полтораки В. А.* Маркетинговые исследования. — Днепропетровск, 2002.
74. *Пригожин А. И.* Современная социология организаций. — М., 1998.
75. *Проблемы* управления в переходном обществе на пороге XXI века: Сб. научн. тр. — К.: МАУП, 1999.
76. *Радаев В. В., Шкаратан О. И.* Социальная стратификация. — М., 1996.

77. *Ракитов А. И.* Философия компьютерной революции. — М., 1991.
78. *Раппопорт В. С.* Диагностика в управленческом консультировании. — М., 1987.
79. *Рысев Н.* Правильные управленческие решения: поиск и решение. — М., 2004.
80. *Санталайнен Т. и др.* Управление по результатам. — М., 1988.
81. *Сенченко Н. И.* Общество истребления — стратегическая перспектива “демократических реформ”. — К., 2003.
82. *Сенченко М. І.* Латентні структури світової політики: Нариси з конспірології. — К., 2003.
83. *Свенцицкий А. Л.* Социальная психология управления. — Л., 1986.
84. *Сладкевич В. П.* Мотивационный менеджмент. — К., 2001.
85. *Сладкевич В. П., Чернявский А. Д.* Современный менеджмент. — К., 2002.
86. *Современное управление: Энциклопедический справочник: В 2 т.* — М., 1997.
87. *Современный менеджмент: теория и практика.* — К., 1994.
88. *Социология на пороге XXI века. Новые направления исследований.* — М., 1998.
89. *Соціальна експертиза в Україні: методологія, методика, досвід впровадження / За ред. Ю. І. Саєнко.* — К., 2000.
90. *Соціологія / За ред. С. О. Макєєва.* — К., 1999.
91. *Соціологія. Короткий енциклопедичний словник.* — К., 1998.
92. *Справочник по прикладной статистике: В 2 т.: Пер. с англ.* — М., 1990.
93. *Статистический словарь.* — М., 1989.
94. *Сурмин Ю. П.* Теория систем и системный анализ. — К., 2003.
95. *Татарина Г. Н.* Управление общественными отношениями. — М., 2004.
96. *Телешун С. О., Боронін А. С.* Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. — К., 2001.

97. *Технологии* политической власти: Зарубежный опыт. — К., 1994.
98. *Удальцова М. В.* Социология управления: Учеб. пособие. — Новосибирск, 1998.
99. *Україна: Звіт з людського розвитку за 2003 рік.* Сила децентралізації. — К., 2004.
100. *Українське суспільство 1992–2003 рр.* (соціологічний моніторинг). — К., 2003.
101. *Хекхаузен Х.* Мотивация и деятельность: В 2 т. — М., 1986.
102. *Черняевский А. Д.* Организация управления. — К., 1998.
103. *Щёкин Г. В.* Основы кадрового менеджмента: В 2 кн. — К., 1994.
104. *Щёкин Г. В.* Теория социального управления. — К., 1996.
105. *Щёкин Г. В.* Социальная теория и кадровая политика. — К., 2000.
106. *Щекина С. В.* Управление персоналом современной организации. — М., 2000.
107. *Шелдрейк Дж.* Теория менеджмента от тейлоризма до японизации. — СПб., 2001.
108. *Ядов В. А.* Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. — М., 1999.

Додаткова

109. *Аверин А. Н.* Социальное управление: Опыт философского анализа. — М., 1984.
110. *Акбердин Р. З., Кибанов А. Л.* Совершенствование структуры, функций и экономических взаимоотношений управленческих подразделений предприятий при разных формах хозяйствования: Учеб. пособие. — М., 1993.
111. *Андреева Г. М.* Социальная психология. — М., 1988.
112. *Антипина В. С.* Теоретико-методологические проблемы исследования малых социальных групп. — Л., 1982.
113. *Анцупов А. Л., Шипилов А. И.* Конфликтология. — М., 1999.

114. Бергер Т., Лукман П. Конструирование социальной реальности. — М., 1998.
115. Берн Э. Игры, в которые играют люди. — М., 1988.
116. Василенко И. А. Политическая глобалистика. — М., 2000.
117. *Вибори — 2002 в оцінках громадян та експертів.* — К., 2002.
118. *Гендерний аналіз українського суспільства.* — К., 1999.
119. *Гендерний паритет в умовах розбудови сучасного українського суспільства.* — К., 2003.
120. Громова О. Н. Конфликтология. — М., 2000.
121. Гумилев Л. Н. География этноса в исторический период. — Л., 1990.
122. Дарендорф Р. Элементы теории социального конфликта // Социологические исследования. — 1994. — № 5.
123. Здравомыслов А. Г. Методология и процедуры социологического исследования. — М., 1969.
124. Калинина А. В. Економічна теорія і практика господарювання. — К., 1998.
125. Конечкая В. П. Социология коммуникаций. — М., 1997.
126. *Конфликтология* / Под ред. А. С. Кармина. — СПб., 1999.
127. *Краткий словарь по социологии.* — М.: Политиздат, 1988.
128. Кузьмин В. П. Принцип системности в теории и методологии К. Маркса. — М., 1986.
129. *Культура, человек и картина мира.* — М., 1987.
130. Кутырев В. А. Современное социальное познание. Общественные методы и их взаимодействие. — М., 1988.
131. Ленин В. И. Государство и революция // Полн. собр. соч. — Т. 35.
132. Маркс К. Капитал // К. Маркс, Ф. Энгельс. Соч. — Т. 23; ч. 1.
133. Маркс К. Немецкая идеология // К. Маркс, Ф. Энгельс. Соч. — Т. 3.
134. *Марксистско-ленинская теория исторического процесса. Исторический процесс: целостность, единство, многообразие, формационные ступени.* — М., 1983.
135. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура. — К., 1996.

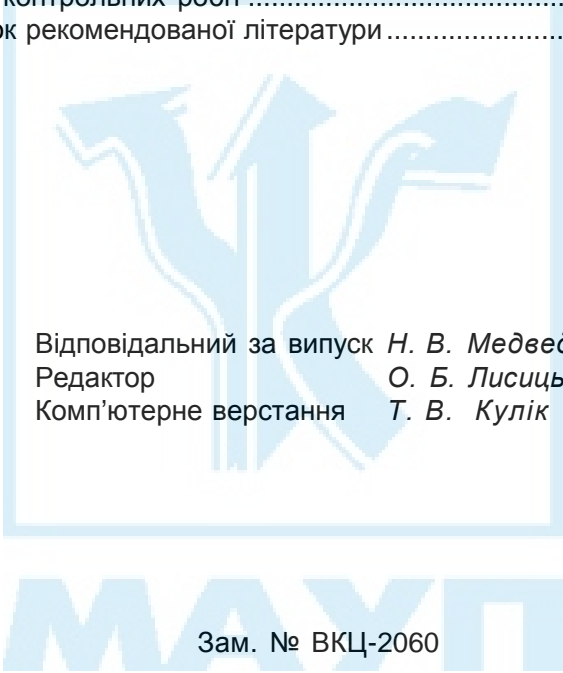
136. *Ноэль Э.* Массовые опросы: введение в методику демо-скопии. — М., 1978.
137. *Общая социология: Учебн. пособие / Под ред. А. Г. Эфендиева.* — М., 2000.
138. *Организационные структуры управления производством / Под общ. ред. Б. З. Мильнера.* — М., 1975.
139. *Основы экономической теории: принципы, проблемы, политика. Германский опыт и российский путь.* — СПб., 2000.
140. *Ответственность в системе управления (вопросы теории и практики).* — М., 1987.
141. *Ритцер Д.* Современные социологические теории. — М., 2002.
142. *Панина Н. В.* Технологія соціологічного дослідження. — К., 1996.
143. *Паркинсон С. Н.* Законы Паркинсона: Сборник. — М., 1989.
144. *Парсонс Т.* Структура социального действия. — М., 1999.
145. *Поппер К.* Відкрите суспільство та його вороги. — К., 1994.
146. *Проблеми розвитку соціологічної теорії.* — К., 2001.
147. *Проблеми розвитку соціологічної теорії. Теоретичні проблеми змін соціальної структури українського суспільства.* — К., 2002.
148. *Проблеми розвитку соціологічної теорії. Трансформація соціальних інститутів та інституціональної структури суспільства.* — К., 2003.
149. *Производительность труда “белых воротничков”.* — М., 1989.
150. *Пронников В. А., Ладанов И. Д.* Управление персоналом в Японии. — М., 1989.
151. *Пугачев В. П.* Руководство персоналом организаций. — М., 1998.
152. *Рабочая книга социолога.* — М.: Наука, 1983.
153. *Роджерс Ф.* ИБМ. Взгляд изнутри: Человек. Фирма. Маркетинг. — М., 1990.

154. Роджерс Э., Агарвала-Роджерс Р. Коммуникации в организациях. — М., 1980.
155. Сенченко М. І. Фінансовий інтернаціонал. — К., 2002.
156. Сенченко М. І. Україна: шляхом незалежності чи неоколонізації. — К., 2003.
157. Синк Д. Управление производительностью. — М., 1989.
158. Сиренко В. Ф. Интересы — власть — управление. — К., 1991.
159. Скребец В. А. Психологическая диагностика. — К., 2001.
160. Словарь прикладной социологии. — М., 1989.
161. Смелзер Н. Социология. — М., 1994.
162. Современная западная социология: Словарь. — М., 1990.
163. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. — М., 1992.
164. Социальная статистика: Учебник / Под ред. М. Г. Назарова. — М., 1988.
165. Социологическая теория сегодня: Сб. ст. американских и украинских теоретиков. — К., 1994.
166. Социологический энциклопедический словарь. — М., 1998.
167. Социология: наука об обществе / Под ред. В. П. Андрущенко. — Харьков, 1986.
168. Социология: Словарь-справочник. — М., 1990. — Т. 1–3.
169. Соціологія / За ред. В. М. Бічі. — К., 1996.
170. Судаков В. И. Социологическое познание: современные тенденции и стимулы развития. — Днепропетровск, 1995.
171. Судаков К. В. Динамические стереотипы или информационные отпечатки действительности? — М., 2002.
172. Сурмин Ю. П., Туленков Н. В. Методология и методы социологических исследований. — К., 2000.
173. Тичи Н., Деванна М. А. Лидеры реорганизации. — М., 1990.
174. Тоффлер О. Смещение власти: знание, богатство и принуждение на пороге XXI века. — М., 1991.
175. Українське суспільство на порозі третього тисячоліття. — К., 1999.
176. Управление людьми. Что мы знаем о современном работнике (опыт США и западноевропейских стран) / Под ред. М. В. Грачева. — М., 1996.

177. *Учебный социологический словарь* / Под ред. А. И. Кравченко. — М., 2001
178. *Ушакова Т. Н.* Лидерство в бизнесе. — Дубна, 1997.
179. *Федотова Л. Н.* Социология массовой коммуникации. — М., 2003.
180. *Фишер Р., Юри У.* Путь к согласию, или переговоры без поражения. — М., 1992.
181. *Фомичев П. Н.* Глобальная социология: формирование новой науки. — М., 2000.
182. *Фромм Э.* Анатомия человеческой деструктивности. — М., 1994.
183. *Фромм Э.* Этика и психоанализ. — М., 1995.
184. *Фукуяма Ф.* Конец истории? Философия истории: Антология. — М., 1994.
185. *Хачатуров С. Е.* Организация производственных систем (теоретические основания организационной науки). — Тула, 1996.
186. *Хейзинга Й.* Человек играющий: В тени завтрашнего дня. — М., 1992.
187. *Цыба В. Т.* Математико-статистические основы социологических исследований. — М., 1981.
188. *Человеческий фактор: В 6 т.* / Под ред. Г. Салвенди. — М., 1991. — Т. 4.
189. *Шипунов В. Г., Кишкель Е. Н.* Основы управленческой деятельности. — М., 1996.
190. *Штомпка П.* Социология социальных изменений. — М., 1996.
191. *Шуванов В.* Социальная психология менеджмента. — М., 1997.
192. *Экспертные методы прогнозирования.* — М., 1985.
193. *Энгельс Ф.* Происхождение семьи, частной собственности и государства // К. Маркс и Ф. Энгельс. Соч. — Т. 21.
194. *Энциклопедический социологический словарь* / Под ред. Г. В. Осипова. — М., 1995.
195. *Ядов В. А.* Социологическое исследование: методология, программа, методы. — 2-е изд. — М.: Наука, 1987.
196. *Якокка Л.* Карьера менеджера. — М., 1991.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Соціологія організацій та управління”	5
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Соціологія організацій та управління”	6
Питання для самоконтролю	23
Теми контрольних робіт	28
Список рекомендованої літератури	29

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *О. Б. Лисицька*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

Зам. № ВКЦ-2060

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП